

Nr 7.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion om påskyndande av den inom telegrafstyrelsen pågående utredningen rörande ändrade taxebestäm- melser för telefonsamtal å landsbygden.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 312, har herr *Nolin m. fl.* föreslagit, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t ville giva telegrafstyrelsen sådana direktiv att den i motionen åberopade utredningen påskyndas och snarast slutföres.

Utskottet. I svar på interpellation i andra kammaren lämnade statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet den 27 februari en redogörelse för de åtgärder, som vidtagits eller planeras i syfte att bereda abonnenterna inom de nya storkommunerna möjlighet att utväxla samtal utan periodavgift inom den egna kommunen samt dessutom med ort, där vederbörande präst, provinsialläkare, distriktsveterinär eller landsfiskal är placerad.

I svaret framhölls, att beslutet om ändrad kommunindelning och kravet på fritrafik inom storkommuner nödvändiggjort en undersökning, i vilken utsträckning den nya kommunindelningen medför, att telefonsamtal inom egen storkommun bli belagda med periodavgift. Samtidigt undersökas förutsättningarna i ekonomiskt och tekniskt hänseende att slopa dessa periodavgifter samt möjligheterna att inom telegrafverkets investeringsram bygga de nya ledningar och kablar, som erfordras härför. Dessa undersökningar, som äro mycket omfattande, bedrivs med all möjlig skyndsamhet.

Chefen för kommunikationsdepartementet anförde vidare:

»På vissa håll är frågan om fria samtal inom storkommunen redan löst eller kan lösas till den 1 januari 1952. På andra håll åter blir det förenat med stora kostnader att införa denna utökade fritrafik. Jag vill i detta sammanhang erinra om att de stora fritrafikområden, som existera i Sverige, sakna motsvarighet i andra länder. Dessa fritrafikområden ha under årens lopp utformats i så nära anslutning som möjligt till abonnenternas verkliga trafikintressen. Det har emellertid visat sig, att det huvudsakliga trafikintresset ibland är riktat åt helt annat håll än den egna kommunen eller storkommunen. Enär det i sådana fall icke kan bli fråga om att slopa fritrafiken åt det håll, dit de huvudsakliga intressena äro riktade, för att i stället införa fritrafik inom storkommunen, blir följden den, att fritrafikområdet om möjligt måste utökas till att omfatta även storkommunen. Dylika utvidgningar av fritrafikområdena, som således innebära ett slopande

av periodavgifterna, kunna få stora ekonomiska konsekvenser. Enligt de erfarenheter som gjorts innebär nämligen ett slopande av periodavgifterna att trafikvolymen mer än fördubblas. När fritrafiken lämpligen bör avvecklas utan väntetider, erfordras härför en betydande utökning av antalet ledningar. Även om stolplinje finnes, uppgår kostnaden för nydragning av en ledning till cirka 3 000 kronor för en mil. Redan nu är telefonrörelsen på landsbygden förlustbringande, och den blir det än mera genom tillkomsten av nya oräntabla anläggningar av nämnt slag. Härtill kommer, att telegrafverket får vidkännas en betydande inkomstminskning genom att periodavgifterna bortfalla.

För att inom de ekonomiska möjligheternas gränser över huvud taget kunna lösa de väsentligaste fritrafiksfrågorna i samband med kommunindelningsreformen torde det i vissa fall bli nödvändigt att tills vidare inskränka fritrafiken till att avse förbindelserna med station på den plats inom storkommunen, där kommunalkontoret är beläget.

Vad beträffar frågan om införande av fria samtal med platser, där vederbörande provinsialläkare, veterinär och landsfiskal äro placerade, vill jag nämna att arbete pågår med revidering av provinsialläkar-, veterinär- och landsfiskalsdistrikten just i anledning av den ändrade kommunindelningen. Härvid har förutsatts att samråd med telegrafverket skall äga rum för att även telefonsynpunkterna i möjligaste mån skola beaktas.»

I likhet med motionärerna anser utskottet, att det är av vikt, att de nya storkommunernas invånare beredas möjlighet att utan periodavgift komma i förbindelse med olika myndigheter och med varandra. Det hade varit önskvärt, om taxebestämmelserna, så långt ekonomiska och tekniska resurser det medge, hade kunnat omarbetas och träda i kraft redan då de nya storkommunerna träda i funktion. Då emellertid de pågående undersökningarna bedrivs med all möjlig skyndsamhet, finner utskottet icke särskild skrivelse erforderlig, varför utskottet får hemställa,

att motion II:312 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 mars 1951.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Gustafsson i Bogla, Nordkvist, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg*, herrar Ohlsson i Kastlösa, Dickson, Brandt*, Hansson i Skegrie, Braconier, Wedén, Johansson i Kalmar, fru Svedberg, herrar Gavelin*, Adolfsson*, Bengtsson och Andersson i Sundsvall*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.